

Клещова Оксана, Черноморова Вікторія. Мовностилістичні особливості пісень гурту „Скрябін”. *Образне слово Луганщини* : XII Всеукр. наук.-практ. конф. імені Віктора Ужченка. Вип. 12. Луганськ : ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2013. С. 128–131.

МОВНОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІСЕНЬ ГУРТУ „СКРЯБІН”

Клещова Оксана, Черноморова Вікторія
(ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”)

Я завжди мріяв написати пісню про маму, але різні поети всі слова вже сказали, і я не хотів повторити когось із них, я біля своєї мами буду завжди... Мам, ти мене вибач що я став дорослий і вже минула 43 осінь, як я побачив перший раз свій дім... (Андрій Кузьменко пісня „Мама”).

Як часто забувають сини зателефонувати своїм матерям, а життя таке швидкоплинне, настане той час, коли захочеться подзвонити, але... Ця чудова пісня Андрія – лідера гурту „Скрябін” є **своєрідним гімном** синів нашого (і не тільки) покоління. Пісня настільки проста, але у виконанні талановитого співака зі Львівщини, водночас глибока і „бере за душу”, торкається тих струн людської душі, які завжди дзвенять, які завжди живі...

„Скрябін” – популярний український гурт, що був створений у 1989 році. Він неодноразово посідав перші місця у різних музичних конкурсах. Композиції цього гурту завжди привертали увагу слухачів своєю колоритністю, неординарністю та своєрідним лексичним наповненням. Основними темами пісень є тема кохання, філософські, громадянські теми, роздуми про сенс життя.

Дослідження мовностилістичних особливостей текстів сучасних українських пісень – нове явище з наукового боку. Сучасна українська музика є досить популярною не лише в Україні, а й за її межами, оскільки – це якісний, високопрофесійний музичний продукт європейського взірця; саме тому нам цікаво досліджувати це яскраве, українське

неординарне явище: якими чудовими словами-намистинками ряснують тексти пісень Андрія Кузьменка – лідера гурту „Скрябін”.

Нашим завданням було не виявлення мовленнєвих помилок у текстах, а дослідження саме індивідуального, не схожого на інші мовного стилю автора, за яким його так легко пізнати серед інших українських виконавців.

Мета статті – дослідити мовне наповнення текстів пісень гурту „Скрябін”.

Актуальність статті полягає у тому, що мовностилістичні особливості пісень гурту є цікавими у плані дослідження, це нове своєрідне явище у галузі сучасної лінгвістичної науки.

У піснях гурту знаходимо велику кількість діалектизмів. Наприклад, *звідтам* – прислівник до слова *звідти*, *ніц* – у значенні *нічого*, *зимно* – холодно (пісня „Птахи”); діалектна частка *най* у значенні *хай*, *нехай* (пісня „Най буде дощ”); *мів* – літературне *міг* (пісня „Старі фотографії”). Діалектні слова *шо* і *всьо* автор вживає майже у кожній зі своїх пісень. У мовленні автора багато слів із наголосом на першому складі, що зумовлено впливом західноукраїнських діалектів: *в'сього*, *моїх*, *впаде*, *твоїм*, *свою*, а також на останньому: *коштує*, *дайте*, *спокійно*, *буде*, *може* (порівняймо з літературними варіантами – *всьо'го*, *мо'їх*, *впа'де*, *тво'їм*, *сво'ю*, *'коштує*, *'дайте*, *спо'кійно*, *'буде*, *'може*).

Андрій Кузьменко використовує у своїх пісенних текстах фрази. Майже у кожній пісні наявні декілька фразеологічних одиниць, що є окрасою будь-якого тексту: *дихати на повні груди* – у значенні „відчувати невимушеність, жити вільним, повноцінним життям”, *без нам'яті падай* – „не розуміючи, не усвідомлюючи, дуже швидко, стрімко” (пісня „Падай”); *хмари закрили нам небо* – кому, чому-небудь загрожує неприємність, горе, біда; *гребти все під себе* – бути зажерливим, збагачуватися нечесним шляхом; *битися, як муха зі стіною* – перебувати в стані розпачу; *вони бавляться нами, як ляльками* – діяти несерйозно, бути нещирим з ким-небудь (пісня „Тепла зима”); *наганяли дикий страх* – викликати переляк, занепокоєння у когось із певною метою; *мають крила* – відчувають приплив

сили, енергії, натхнення (пісня „Птахи”); *втікає дим крізь пальці* – вживається у значенні „швидкоплинно, безслідно” (пісня „Най буде дощ”); *мрії розлетілися, як дим* – зникнути, розвіятися, щезнути безслідно, невідомо куди; *коли під ноги впаде цілий світ (надати в ноги)* – підкорятися чужій волі, підпадати під чийсь вплив (пісня „Старі фотографії”); *тебе окидають розуміючим оком (кинути оком)* – оглядати, обдивлятися навколо (пісня „Спи собі сама”) (Фразеологічний словник української мови / уклад. В. М. Білоноженко та ін., К.,1993). Фразеологізми відіграють важливу роль не тільки у побудові тексту, а й виконують образотворчу функцію.

Соліст вживає також і росіізми: *кому это надо?, фізрук, каптьорка, шарікі, зависть, повезло, надійся*; використовує молодіжну сленгову лексику на зразок: *чувіха* у значенні *дівчина, забити* у значенні *не зважати, пробити* – *дізнатися щось, бабки – гроші, не колише – не хвилює, рубає – грає* (про музику), *прикол – жарт, розіграш; завал – безладне накопичення чогось; дістало* – у значенні *набридло*. Але, на нашу думку, було б неправильним вважати, що творці української музики морально деградують, використовуючи росіізми, просторічну мову, неправильний наголос. Саме в цьому і полягає своєрідна манера виконання і незвичність пісенних текстів гурту „Скрябін” – вони написані мовою зрозумілою пересічному українцеві.

Характерною ознакою у піснях „Скрябіна” є широке вживання найрізноманітніших тропів:

1) **метафор:** *докупи хмари би збирав, а я завжди тільки спав* (пісня „Най буде дощ”); *правда нізвідки не виходить, їхні очі твоїм говорять* (пісня „Спи собі сама”); *сонце не спішиться підійматись, прийшов твій час* (пісня „Випускний”); *за гроші не купити тільки час; дешеве пиво і сухе вино робило нас щасливими людьми; і ніби чудо, польське радіо нам відкривало той незнаний світ; годинник вперто роки рахував; прийде такий момент* (пісня „Старі фотографії”); *я би застелив землю ніжними перинами, я би посадив дерева з апельсинами, я втопив би в морі свою зависть, я б замалював стіни чудними картинами, я би закидав дорогу квітами чарівними* (пісня „Якби я знав”);

2) **епітетів:** *любов сліпа, страшний дивак, зимні краплі, фаніні сні, вільний птах, останній раз, останній вальс, ранкове сонце;*

3) **антитези:** *роки – то не гроші, їх не вернеш, раз її відкинеш – назад не візьмеш (пісня „Якби я знав”); не маючи нічого – мати всьо (пісня „Старі фотографії”); хто не спав – не бачив снів (пісня „Най буде дощ”).*

Гармонійно вплітаючись у тексти, ці художні засоби надають змістові особливої виразності.

Пісня „Кольорова” взагалі унікальна з погляду колористики. Колір є психологічним, емоційним, культурним аспектом, за допомогою якого в художній літературі передається емоційний стан людини, її позитивні та негативні риси характеру, різні соціальні та культурні явища. Текст пісні насичений різноманітними кольорами та їх відтінками – червоний, рожевий, білий, жовтий, чорний, сірий, „*синєва*”, „*голубизна*”. Кожен колір символізує щось окреме.

Сучасна українська музика є багатогранним, різностороннім явищем, яке повинне вбирати в себе народні мовні традиції. Вона має велику популярність. Пісні гурту „Скрябін” є „родзинкою” на українському музичному просторі, бо вони колоритні, неординарні, написані мовою, що близька пересічному українцеві – народові.